

NATIONALMUSEUM
med
PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm, 2015-05-13

Ert Dnr: Ku2015/01381/KL
NMW Dnr: 1.5.4-187/2015

Remissvar

Statliga utställningsgarantier – En översyn (Ds 2015:14)

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde (NMW) lämnar följande synpunkter på betänkandet Ds 2015:14 Statliga utställningsgarantier - En översyn :

SAMMANFATTNING

NMW ser positivt på flera av de förslag som presenteras i betänkandet.

NMW tillstyrker förslaget att föremålens sammanlagda värde måste uppgå till minst 500. 000 kronor.

NMW ser positivt på förslaget att precisera att ansökan om utställningsgaranti ska lämnas tre månader innan utställningen avses äga rum.

NMW tillstyrker förslaget att garantin inte omfattar skador som uppstått genom normalt slitage, gradvis försämring eller skador med anledning av tidigare reparationer och restaureringar, liksom att beslut om ersättning av belopp lägre än 250. 000 kronor kan fattas av Statens Kulturråd.

NMW avstyrker däremot förslaget att garantierna inte ska omfatta förlust eller skada som orsakas av krig, krigshandling, terroristhandling eller naturkatastrof, men att det ska vara möjligt att vid behov och till en extra kostnad ansöka om en vidgad garanti som även omfattar dessa typer av skador. NMW anser att förslaget i sin nuvarande form är för oprecist då det gäller villkor och kostnader för den vidgade garantin. NMW ser här en betydande risk för kostnadsökningar som i praktiken kan motverka själva grundtanken med de statliga utställningsgarantierna (som är att skapa möjligheter för svenska museer att visa värdefulla utländska kulturföremål).

NMW anser inte heller att det är lämpligt att höja den maximala rörliga avgiften till 150. 000 kronor.

Sid 1(3)

NATIONALMUSEUM

med

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

KOMMENTARER TILL FÖRFATTNINGSFÖRSLAGET

3 §

Garantier får endast lämnas om föremålens sammanlagda värde uppgår till minst 500 000 kr

NMW menar att förslaget är rimligt, men ser samtidigt ett stort behov av en garantiform som på ett smidigt sätt kan användas för utställningar med relativt låga sammanlagda värden. En möjlighet skulle vara att det klargjordes att den så kallade TIK-försäkringen kan användas också för utställningar vars sammanlagda värde uppgår till högst 2. 500. 000 kronor.

4 §

Ansökan ska lämnas minst tre månader innan utställningen planeras äga rum.

NMW anser att det är positivt att tiden för ansökan preciseras. NMW anser emellertid att det också är viktigt att precisera Kammarkollegiets och Kulturrådets handläggningstider. För utställningsarrangörerna är det angeläget att det finns tydliga ramar för hur lång tid handläggningen får ta hos Kammarkollegiet och Kulturrådet.

Det är också av största vikt att ändringar och kompletteringar av ansökan kan göras efter det att den ursprungliga ansökan lämnats in. Det är önskvärt att detta tydligt framgår av förordningen.

5 §

Sökande ska betala

- en fast ansökningsavgift om 5 000 kronor och

- en rörlig avgift motsvarande 0,5 promille av det sammanlagda garantibeloppet, dock lägst 2 500 kronor och högst 150 000 kronor

NMW har inga invändningar mot en höjning av den fasta ansökningsavgiften till 5. 000 kronor. Däremot framstår förslaget att höja den maximala rörliga avgiften till 150. 000 som problematiskt. Höjningen innebär en kännbart ökad ekonomisk belastning för de museer som regelbundet producerar utställningar som innehåller högt värderade kulturföremål (det drabbar sannolikt främst de stora konstmuseerna).

I praktiken får förslaget också konsekvensen att det fåtal museer som producerar utställningar som når den maximala avgiften får finansiera en mycket stor del av garantisystemet. Om systemet är underfinansierat vore det bättre att modifiera avgifterna så att avgiftsbördan blir mer jämnt fördelad mellan landets museer.

9 §

Garantier ska inte omfatta förlust eller skada som orsakats av krig, krigsfara, terroristhandling eller naturkatastrof, och

9a §

På ansökan av en utställningsanordnare kan en garanti utsträckas till att omfatta även skador eller förlust som orsakas av sådana händelser som anges i 9§ (utökad garanti).

--- För en utökad garanti ska sökanden betala en särskild avgift vars storlek bestäms av Kammarkollegiet i varje enskilt fall.

NMW:s erfarenhet under senare år är att flertalet stora internationella museer vid utlån kräver att garantierna också täcker terrorhandlingar. I praktiken innebär således den föreslagna skrivningen att NMW för minst två utställningar varje år skulle behöva ansöka om utökad garanti. Om kostnaden för den utökade garantin begränsas till en ren administrationsavgift är problemet sannolikt obetydligt. Men om avgiften är relaterad till de inlånade föremålens värde kan konsekvensen bli dramatiskt ökade kostnader, vilket i förlängningen kan leda till att NMW och andra svenska museer tvingas avstå från lån av högt värderade föremål.

Här finns alltså en risk för försämrade möjligheter för allmänheten att i Sverige få se konstföremål av högsta internationella kvalitet. Förändringen riskerar således att motverka själva grundtanken med den statliga utställningsgarantin som handlar om att göra det möjligt för statliga museer att visa värdefulla utländska kulturföremål.

NMW anser att en förändring av dessa villkor endast bör göras under förutsättning att själva grundtanken med de statliga utställningsgarantierna inte äventyras.

Sid 2(3)

NATIONALMUSEUM

med

PRINS EUGENS WALDEMARSUDDE

ÖVRIGA KOMMENTARER

3.3

NMW välkomnar förslaget att regeringen ger Statens kulturråd i uppdrag att tillsammans med Kammarkollegiet och några berörda museer utforma riktlinjer med information till de institutioner som lånar ut föremål till utställningar. Behovet av förbättrad information är enligt NMW:s erfarenhet stort.

I detta ärende har Ställföreträdande myndighetschef Birgitta Castenfors varit beslutande. Intendent Per Hedström har varit föredragande. Vid den slutliga handläggningen har också utställningskoordinator Anne Dahlström deltagit.

Birgitta Castenfors
Ställföreträdande myndighetschef
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde